

Ladislav BUZEK

VODNÍ EROZE V POVODÍ HORNÍ OSTRAVICE V LETECH 1976 – 2000

Eroze je přirozený morfogenetický činitel, jehož intenzita a průběh závisí jak na přírodních činitelích, tak i na činitelích antropogenních (používání traktorové technologie, spojené s budováním lesních komunikací). Ve středohorském reliéfu Moravskoslezských Beskyd v povodí horní Ostravice nad vodárenskou nádrží Šance byl katedrou fyzické geografie sledován plaveninový režim uvedeného povodí od roku 1976 do roku 2000. Tranzitní část produktů eroze – plaveniny jsou vodou přenášeny do vodárenské nádrže, kde z 90% sedimentují. Od roku 1976 se vodní eroze projevila nejvíce v r. 1997, kdy okamžité koncentrace plavenin přesahovaly 15 g.l⁻¹, což bylo dáno intenzivními regionálními srážkami.

Markéta FLEKALOVÁ, Pavel TRNKA

HODNOCENÍ KRAJINNÉHO RÁZU (PŘÍPADOVÁ STUDIE KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ HUSTOPEČE, JIŽNÍ MORAVA, ČESKÁ REPUBLIKA)

Ochrana krajinného rázu se postupně stala nedílnou složkou ochrany přírody a krajiny. Metody preventivního hodnocení krajinného rázu byly ověřeny na katastrálním území Hustopeče, které bylo na základě vyhodnocení aktuálního využívání krajiny (land use), geomorfologie území, měřítka, prostorových a pohledových vztahů rozděleno do tří charakteristických celků. V jednotlivých celcích byly identifikovány znaky krajinného rázu a stanoven jejich význam, projev a cennost. Hustopeče leží v diverzifikované krajině, každý celek představuje jiný typ kulturní krajiny.

Maria HEŁDAK, Olgierd KEMPA

SOUČASNÉ DEMOGRAFICKÉ ZMĚNY VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH JIHOZÁPADNÍHO POLSKA, 1988-2002

Cílem této studie bylo analyzovat změny odehrávající se ve venkovských a příměstských obcích jihozápadního Polska v letech 1988, 1996 a 2002. Rozmanitost tohoto regionu může učinit z Dolního Slezska oblast pro Polsko reprezentativní. Studie potvrdila velkou prostorovou diverzitu procesu migrace, náhlý pokles hustoty obyvatelstva v obcích s nepříznivými ekonomickými podmínkami, příliv osob do předměstských oblastí velkých měst a klesající porodnost.

Agnieszka KWIATEK-SOŁTYS

MÍSTO A ROLE CENTRA V PROSTOROVÉ STRUKTUŘE MALÝCH MĚST POLSKA

V článku jsou prezentovány dílčí výsledky studia funkce tržišť v jedenácti z celkového počtu 44 malých měst Malopolského kraje. Na základě dotazníkového šetření provedeného na jaře 2007 autorka ukazuje na význam obchodní funkce tržišť jak z pohledu obyvatel města, tak jeho návštěvníků. Dotazníkové šetření bylo zaměřeno mimo jiné na zjišťování frekvence a důvodů návštěv tržišť, jejich atraktivity, dopravních problémů a žádoucích změn. Významná se jeví struktura maloobchodní nabídky jak na tržišti, tak v přilehlých ulicích. Dalším významným faktorem, který byl zkoumán, je prezentace měst na internetových stránkách a ověření do jaké míry je tržiště elementem propagace města a jeho image.

Cílem práce bylo zjištění, zda tržiště je považováno za centrum (srdce) malých měst

Jerzy OLESZEK

VÝZNAMNÉ ZMĚNY CHARAKTERU A FORMY VESNIC V OKRAJOVÉ OBLASTI GÓR ZŁOTYCH (POLSKO)

Tato studie zkoumá venkovské sídelní jednotky v Polsku, na západním svahu Złotých hor v obci Łądek Zdrój v okrese Kłodzko v Dolním Slezsku. Cílem výzkumu je definovat stávající status quo, zhodnotit současné formy managementu této rurální oblasti a nabídnout směry pro její další rozvoj. Zprv se usuzuje, že charakter sídelní struktury nemůže být změněn a daná sídelní jednotka si musí udržet specifické rysy vesnice. Za druhé nelze ztratit specifické hodnoty kulturní úrovně dané oblasti. Výsledky analýzy ukazují, že opatření, k nimž bylo přistoupeno v 50. letech minulého století, měla za následek ztrátu soudržnosti mezi sídelními jednotkami, jejich izolaci a snížení potenciálu vesnic.

Jan MUNZAR

DVA PRVNÍ „ČESKÉ“ NÁVODY K POZOROVÁNÍ POČASÍ Z 1. POLOVINY 19. STOLETÍ

V příspěvku jsou představeny dva nejstarší, dnes pozapomenuté „české“ návody k pozorování počasí z roku 1817 a 1827. Autorem prvního je Martin Alois David (1757-1836), premonstrátský kněz, čtvrtý ředitel hvězdárny v pražském Klementinu, od jehož narození letos uplynulo 250 let. U druhého, který

vyšel o 10 let později, není uveden žádný autor, ale podle rozboru, který provedl O.Seydl, je nepochybně také jeho dílem. Přestože oba návody pro pozorování počasí, vydané před téměř dvěma stoletími, jsou psány německy a lze je považovat za první české instrukce. Byly totiž výhradně určeny dobrovolným pozorovatelům c.k. Vlastenecko-hospodářské společnosti v Praze v době, kdy němčina ještě byla rozhodujícím jazykem odborných publikací v českých zemích, které tehdy byly součástí rakouské monarchie. Ukazuje se, že návod z r.1817 se opírá do značné míry o instrukce J.J. Hemmera z r.1780, vypracované pro potřebu Mannheimské meteorologické společnosti (Societas meteorologica Palatina). Podstatně rozšířený návod z r.1827 pak mj, už prezentuje dělení oblaků podle L.Howarda.

Karel KIRCHNER

RECENZE

Bohumil FRANTÁL, Eva KALLABOVÁ, Petr KLUSÁČEK: REGIONY, LOKALITY A KRAJINA V „NOVÉ EVROPĚ“. MEZINÁRODNÍ GEOGRAFICKÁ KONFERENCE CONGEO '07